

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γραφείο Τύπου

Αθήνα, 2 Απριλίου 2012

**Χαιρετισμός
Υπουργού ΠΕΚΑ
Γιώργου Παπακωνσταντίνου
στη Διημερίδα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη,
με θέμα: «Ολοκληρωμένη και Βιώσιμη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων»**

Κυρίες και κύριοι,

Με πλήρη επίγνωση της σημασίας της, χαιρετίζω την έναρξη της διημερίδας που διοργανώνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη του Υπουργείου μας, για την Ολοκληρωμένη και Βιώσιμη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Μιας διημερίδας που στόχο έχει την προώθηση της γόνιμης ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εμπειρίας σ αυτόν τον κρίσιμο για τη χώρα μας τομέα.

Είναι σε όλους γνωστό ότι μια σύγχρονη ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων θα πρέπει να αντιμετωπίζει τα απόβλητα ως δυνητικά αξιοποιήσιμο υλικό και επομένως, χωρίς να παραγνωρίζει τη σημασία της ασφαλούς διάθεσης, θα πρέπει να δίνει έμφαση στην πρόληψη και στην ανάκτηση υλικών και ενέργειας.

Είναι επίσης γνωστό ότι παρά τα σημαντικά βήματα προόδου που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, μένουν πολλά για να γίνουν ακόμα.

Αναμφισβήτητα σημαντική πρόοδος έχει υπάρξει στον τομέα των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης (ΧΑΔΑ) αν αναλογιστεί κανείς ότι οι μέχρι σχετικά πρόσφατα αρκετές χιλιάδες ΧΑΔΑ είχαν περιοριστεί στο τέλος του προηγούμενου έτους σε 305 μη αποκαταστημένους και 90 σε λειτουργία, εξυπηρετώντας μόνον το 5%-6% των απορριμμάτων. Πρόοδος έχει επίσης επιτευχθεί και στον τομέα της ανακύκλωσης, όπου παρατηρούνται σημαντικά ποσοστά ανάκτησης, ιδίως σε ορισμένα ρεύματα αποβλήτων (π.χ. μπαταρίες)

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής πρέπει να έχει και θέλει να έχει έναν καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια υλοποίησης της μετάβασης προς την ολοκληρωμένη διαχείριση. Φυσικά πάντα σε στενή συνεργασία με το συναρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, τις Περιφέρειες και τους εμπλεκόμενους φορείς και ειδικότερα τους ΦΟΔΣΑ και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η εμπλοκή του ΥΠΕΚΑ δεν περιορίζεται στην εποπτεία του εγχειρήματος, μια εποπτεία που αναμφισβήτητα απορρέει από τη φύση του Υπουργείου ως Υπουργείου Περιβάλλοντος,

αλλά επεκτείνεται στην ενεργό συμμετοχή και χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων, μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Χρονικά πρώτη προτεραιότητα έχει η εξάλειψη της απαράδεκτης κατάστασης που δημιουργεί η λειτουργία και μη αποκατάσταση των έστω και σχετικά λίγων ΧΑΔΑ που εξακολουθούν να υπάρχουν. Όπως προανέφερα 395 μη αποκαταστημένοι, με τους 90 εξ αυτών ακόμα σε λειτουργία. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ με τη συνδρομή στελεχών της ΜΟΔ κατάφερε να ενεργοποιήσει τους δικαιούχους Δήμους και Περιφέρειες να ανταποκριθούν με αιτήματα στη σχετική πρόσκληση του ΕΠΠΕΡΑΑ, ύψους 200 εκ ευρώ, και στη συνέχεια να προχωρήσουν στην αξιολόγηση και ένταξη των προτάσεων. Ήδη έχει ενταχθεί το 90% των προτάσεων και μέχρι το τέλος του πρώτου δεκαημέρου του Απριλίου θα ενταχθεί το σύνολο, που αντιστοιχεί σε 250 ΧΑΔΑ. Παράλληλα, η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τις Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ με στόχο την επιτάχυνση της ένταξης των προτάσεων για 145 ΧΑΔΑ που έχουν υποβληθεί ή πρόκειται να υποβληθούν στις Περιφέρειες.

Μετά την ένταξη ακολουθεί φυσικά το κρίσιμο στάδιο της υλοποίησης. Στόχος μας είναι η υλοποίηση του κλεισίματος και αποκατάστασης των ΧΑΔΑ κατά το συντριπτικά μέγιστο ποσοστό της να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2012. Πιστεύουμε ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό, με ελάχιστες πιθανόν εξαιρέσεις που ουσιαστικά θα επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Για το σκοπό αυτό η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ σε συνεργασία με την ΜΟΔ και τη συνδρομή της Task Force έχει ήδη καταστρώσει ένα σχέδιο δράσης το οποίο στοχεύει στην επιτάχυνση των διαδικασιών, μέσω στενής παρακολούθησης αλλά και στήριξης των δικαιούχων με τη βοήθεια ειδικής ομάδας 15 περίπου στελεχών.

Μεσοπρόθεσμα εξίσου σημαντική αν όχι σημαντικότερη είναι η, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, υλοποίηση μέχρι το 2015 των ΠΕΣΔΑ. Και στην προσπάθεια αυτή το ΥΠΕΚΑ συμμετέχει πέραν των άλλων και με οικονομική στήριξη των Περιφερειών, με τα 245 εκατ. ευρώ του ΕΠΠΕΡΑΑ τα οποία έχει εκχωρήσει προς τις Περιφέρειες, για να ενισχύσει τα δικά τους κονδύλια.

Είναι αλήθεια ότι αρκετοί από τους περιφερειακούς αυτούς σχεδιασμούς έχουν ηλικία που προσεγγίζει τα 10 χρόνια και είναι λογικό να χρειάζονται αναθεώρηση. Την προσπάθεια μιας τέτοιας αναθεώρησης έχουμε ήδη ξεκινήσει αλλά καθώς οι καιροί «ου μενετοί» είναι αναγκαίο παράλληλα να αντιμετωπίζουμε τους υφιστάμενους σχεδιασμούς ως ζωντανά κείμενα με δυνατότητες συνεχών και ευέλικτων προσαρμογών στις τρέχουσες ανάγκες και αντιλήψεις.

Φυσικά σε κάθε περίπτωση σταθερός προσανατολισμός είναι η συμμόρφωση με την ιεράρχηση της Κοινοτικής αλλά και Εθνικής νομοθεσίας που αποσκοπεί, πέραν της πρόληψης και της ανακύκλωσης, στη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του μεγάλου οργανικού κλάσματος των αποβλήτων είτε μέσω ανάκτησης υλικών ή μέσω παραγωγής ενέργειας. Τη μεγιστοποίηση αυτή θα επιδιώξουμε, χωρίς ωστόσο, τουλάχιστον μέχρι το 2015, να μπορέσουμε να αποφύγουμε, στις περιπτώσεις που δεν είναι εφικτή η αξιοποίηση, και το μέτρο της ασφαλούς διάθεσης σε ΧΥΤΑ.

Αναγνωρίζουμε ότι η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ευελιξία για να μπορεί να προσαρμοστεί στις εκάστοτε τοπικές ιδιαιτερότητες. Πιστεύουμε όμως ότι θα πρέπει να υπάρξουν ορισμένοι βασικοί κοινό κανόνες για την επιτυχία του εγχειρήματος. Τα βασικά γνωρίσματα των κανόνων αυτών μπορούν να συνοψισθούν ως εξής

- Θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που από τη φύση των έργων προσφέρονται για συμπράξεις του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
- Θα πρέπει να αξιοποιηθεί η παρεχόμενη από τη νομοθεσία ευελιξία μεταξύ εναλλακτικών ή συμπληρωματικών τεχνολογιών ανάκτησης υλικών και ενέργειας
- Θα πρέπει να προωθηθεί η συμμετοχή όλων των διαθέσιμων τεχνολογιών, στο βαθμό που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη περιβαλλοντική προστασία και κοινωνική συναίνεση. Μια συναίνεση που ωστόσο θα πρέπει να προκύψει από ένα νηφάλιο και ουσιαστικό διάλογο, χωρίς εμμονές και προκαταλήψεις.

Κι εδώ πρέπει να σταθούμε λίγο, γιατί το βλέπουμε πια πέρα από κάθε αμφισβήτηση, ότι η άρνηση η συμπεριφορά "όχι στη δική μου αυλή" έχει οδηγήσει σε μια κατάσταση που όλοι χάνουμε:

- χάνει το περιβάλλον από την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων

- χάνει η δημόσια υγεία, με την άρνηση του ελεγχόμενου, σε οργανωμένους χώρους και μονάδες επεξεργασίας, μετασχηματισμού των απορριμμάτων

- χάνει η οικονομία, από τη σπατάλη πόρων, από την απουσία των σχετικών επενδύσεων, από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Χάνει η χώρα γιατί η προκατάληψη δεν αφήνει να δούμε καθαρά την πρόοδο που έχει σημειώσει η τεχνολογία σε αυτόν το τομέα. Την πρόοδο που υπάρχει, είναι γνωστή και αξιοποιείται σε άλλες χώρες, αλλά ακόμη και στην χώρα μας σε κάποιες περιοχές.

Υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα, αλλά αξίζει να σημειώσουμε τα βήματα πρόοδου που έχουν γίνει. Σε αρκετές Περιφέρειες έχουν γίνει οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ωρίμανση και σε ορισμένες περιπτώσεις δημοπράτηση των έργων (Αττική, Πελοπόννησος, Μακεδονία, Δ. Ελλάδα). Φυσικά βρισκόμαστε ακόμα στην αρχή, η οποία θα πρέπει να έχει συνέχεια. Και για τη συνέχεια αυτή θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για μια συντονισμένη στήριξη των Περιφερειών και των Δικαιούχων.

Κυρίες και κύριοι

Η χώρα μας δεν στερείται ενός αξιόλογου επιστημονικού δυναμικού με γνώση και θεωρητική κατάρτιση στο θέμα των αποβλήτων. Και προσβλέπουμε στη συνδρομή του επιστημονικού αυτού δυναμικού. Θα πρέπει όμως παράλληλα να αναγνωριστεί ότι η ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων είναι ένα ιδιαίτερα σύνθετο πρόβλημα, που

πέρα από τις τεχνικές περιλαμβάνει ουσιαστικές οικονομικές και κοινωνικές συνιστώσες. Και σε τέτοιες σύνθετες περιπτώσεις η εμπειρία που αποκομίζεται από την πράξη, τα επιτυχημένα παραδείγματα, είναι καταλυτική. Θα μπορούσε κανείς να πει, παραφράζοντας μια γνωστή ρήση, ότι όσο αξίζει ένα επιτυχημένο παράδειγμα δεν αξίζουν δεκάδες θεωρίες.

Και αυτή πιστεύω ότι είναι η αξία της προσπάθειας που ξεκινάμε σήμερα. Η συνεύρεση από τη μια εξεχόντων εισηγητών από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα παρουσιάσουν την εμπειρία των χωρών τους σε δόκιμες και επιτυχημένες πρακτικές διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και από την άλλη Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, Εκπροσώπων Περιφερειών και Δημάρχων από πολλές πόλεις της χώρας αποτελούν εγγύηση για μια δημιουργική και αποτελεσματική συζήτηση. Μια συζήτηση που ελπίζω να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω επικοινωνιακές συνεργασίες.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για τη διοργάνωση της διημερίδας καθώς και όσους συμμετέχουν είτε ως εισηγητές ή ως ακροατές και να ευχηθώ επιτυχία στις εργασίες σας

Σας ευχαριστώ